

Jørn Borup: Lykke, helbredelse og toiletvandring

Det lille, men kendte og højt respekterede Empukuji kloster ligger i udkanten af Kyoto. To gange om året afholder klostret en festival som tak for de almisser, som munkene modtager på deres takuhatsu-tiggergang. Festen varer hele dagen, og det siges, at den ellers aflukkede klostergrund i disse dage får op mod 5000 besøgende. Jørn Borup har besøgt templet og overværet festivalen flere gange, og de enkelte ritualer har ikke ændret sig de sidste mange år.

Specielt bestilte busser til lejligheden kører i rutefart hele dagen fra Kuzuha og Yawata station til Empukiji klostret. De fleste passagerer er kvinder, en del ikke helt unge længere.

Stien ind til klostret går gennem et skovareal, der dækker for udsigten til de smukke bygninger. Langs den ene side står opstillede boder, der sælger alt fra tørret fisk, slik, frugter, urtemedicin og madvarer, til legetøj, dukker af Bodhidharma, hatte, tørklæder, over- og undertøj. På en sidesti står flere og ofrer mønter til nogle af de mange små stenfigurer af bodhisattvaen Jizo.¹

Indenfor den store tempelport, der markerer det hellige tempelområde, sidder zenpræster i deres sorte gevandter og maler med kalligrafipensler på nye tagsten for et mindre beløb. Man får sit navn skrevet på og er derved med til at sponsorere restaureringen af bygningerne - samtidig med at man får god karma-fortjeneste til sig selv.

Ved en stor Kannon-statue ved siden af lægger de besøgende penge og blomster, mens de bukker ærbødigt foran.

Inde i hovedbygningen, hvor munkene dagligt afholder ritualer, er der trængsel. Foran

¹ Kannon og Jizo er to af de kendteste bodhisattvaer i Japan. Kannon er den japanske udgave af den indiske Avalokiteshvara - men i Japan blev denne ellers mandlige, medlidende guddom til en kvinde. Jizo er kendt som børnenes beskytter. I moderne tid er en helt ny abort-kult opstået omkring ofringer til Jizo - han vil også tage sig af de børn, der ikke nåede at leve.

alteret med statuer af de 16 godgørende guder² står en kasse med små stearinlys, som man kan købe, tænde og sætte op sammen med alle de andre brændende stearinlys. De fleste bukker ydmygt, andre sætter sig ned med hænderne foldede op foran ansigtet, mens de mumler en bøn.

En stor Kannon-figur bliver gnubbet og berørt af de besøgende, hvorefter de selv berører samme sted på deres egen krop. På denne måde siges det, at de pågældende steder på kroppen bliver helbredt eller forebygget mod skavanker og sygdomme af Kannons helbredende medlidenhed.

Præster fra andre templer og klostre er kommet til for at hjælpe på denne dag. Flere af dem har selv været munke her en gang, og deres jargon viser, at de kender hinanden. Ved siden af Kannon-statuen sidder nogle af dem og sælger små Bodhidharma-figurer og forskellige amuletter mod sygdom, som køberne kan tage med hjem. De sælger også *fuda*, små træskiver, hvorpå specielle bønner mod sygdom - specielt lammelse - bliver skrevet ved siden af køberens navn og hjertesutraen.³ De gamle amuletter og talismaner købt sidste år medbringes igen til templet og smides i en kasse. Senere vil nogle af præsterne recitere en fælles bøn over disse, hvorefter de brændes.

Et par hjælpere fra den lokale menighed sidder ved siden af og sælger fine madpakker. Disse kan spises i en større hal, hvor andre fra menighedens kvindegruppe skænker te, og præster fra nogle af Kyotos kendte templer holder taler om buddhisme. Spisepindene bør gemmes, da også de fungerer som en slags amuletter.

Ved det lille traditionelle tehus inde i tempel komplekset står to yndefulde piger klædt i kimono og serverer te. Men den største symbolske service over for menigheden foregår inde i spisesalen. Her småløber munkene frem og tilbage med flot anrettede madreter, øl og sake, som de serverer for de besøgende fra menigheden, der har købt billet til dette.

Zendoen er hallen, hvor munkene spiser, mediterer og sover - og som normalt kun er

² De 16 godgørende guder Guder fra det japanske og buddhistiske pantheon, ingen speciel relation til zen.

³ Hjertesutraen: En af de kendteste sutraer inden for mahayana-buddhismen.

åben under de ugelange meditations-perioder, hvor også lægfolk kan deltage. I dag er zendoen åben for andre aktiviteter. Bagest i hallen kan man bag den slørede røg fra de mange røgelsespinde skimte alteret med den ældste figur af Bodhidharma fundet i Japan. Også her ofres der røgelse og stearinlys til denne zen-buddhismens forfader, mens der andetsteds ofres penge og røgelse til *gakierne*, de omflakkende, sultne ånder.

På de platforme, hvor munkene normalt "bor" side om side, sidder fire munke i meditationsstilling med front mod hallens midte. Foran dem står de besøgende i kø og venter på at blive "slået". Efter at have lagt en mønt i en lille kasse foran munken, bøjer man sig forover, hvorefter munken med sin træstav slår let på begge skuldre, mens han messer *gyate gyate haragyate haraso gyate boji sowaka*, det hellige mantra fra hjertesutraen. Træstaven bruges normalt af zen-mesteren til at slå på munkenes skuldre for at fremme koncentrationen under meditation. Et skilt over munkene fortæller, at dette ritual og denne formular er mod stive skuldre og ryg. En munk fortæller mig, at det er for "dennesidige fortjenester". En præst kalder det "service for menigheden".

I et lille skur udenfor sidder en fra menigheden og sælger amuletter, Bodhidharma-figurer, spådomssedler og *tobaer*, små tynde minde-plader for forfædrene. De pågældende forfædres navne bliver skrevet på, og mindepladen kan enten bringes med hjem og sættes på Buddha-alteret, eller bringes over til bygningen ved siden af, Jizo-hallen. I denne lille hal til ære for bodhisattvaen Jizo findes hundreder af små Jizo-figurer opstillet på en hylde. Mens de besøgende ofrer penge og røgelse, sidder et lille kor fra menigheden og synger religiøse hymner og messer sutraer. Der er opstillet mikrofoner og højttalere, så også andre ude på gårdspladsen kan høre dem. Når de holder pause, står en båndoptager parat med samme indspillede sange.

Lige ved siden af zendoen, hvor munkene bor til daglig, ligger naturligt nok toiletterne, i en bygning for sig selv. Foran er placeret et alter til Ususama, en oprindelig indisk "toilet-gud". Et skilt fortæller, at man skal gå rundt omkring toiletbygningen, mens man reciterer *on kurodano unjaku sowaka*, Ususamas mantra. Specielt mange af de ældre mænd og kvinder ofrer et par mønter og røgelse til Ususama, hvorefter de tager en af munkenes tiggerhatte på, som ligger fremme til

formålet og går rundt om bygningen, messende mantraet. Nogle griner, da de ikke kan huske mantraet, som de måske aldrig har hørt før. Andre spørger, om det mon ikke går at recitere *namu amida butsu*, et mantra, der er kendt af de fleste, men som hører en helt anden buddhist-sekt til. Det gør de så. En fra menigheden fortæller, at munkenes ungdom og friskhed bliver overført til den, der tager hatten på. Og at circumambulationen, det religiøse fænomen at gå rundt om en hellig genstand eller et helligt område, tjener til at afværge *shimo no byo*: sygdomme forbundet med underlivet, eller inkontinens (det at "tisse i sengen").

Hele dagen igennem fortsætter de forskellige aktiviteter. De besøgende går fra sted til sted; der er ingen fastlagte procedurer. Stemningen er meget afslappet. Det er en festdag.